

CZEŚĆ „IV” INSTALACJE SANITARNE

Wodna z instalacją zasilania hydrantu DN25 w budynku,

Projektant : mgr inż. Mariusz Ciapała upr. nr ewid. MAP/0253/PWOS/04

OPIS TECHNICZNY

1. Podstawa opracowania

Zlecenie inwestora dla „Przebudowy budynku Szkoły Podstawowej i Przedszkola związane z dostosowaniem do wymagań użytkowania budynku SP dla zespołów przedszkolnych z wydzieleniem w obiekcie strefy pożarowej ZL II dla Przedszkola .

Pozostałe wykazane zrealizowane zmiany jako nieistotne odstępstwa.

Opracowanie przedstawia rozwiązania w zakresie instalacji hydrantowej wewnętrznej dostosowane do wprowadzonych zmian w zakresie układu aranżacji pomieszczeń użytkowych oraz dostosowane do zmian w ramach wymagań WT oraz: .

- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010r., w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, Dz. U. Nr 109, poz. 719,

- Obowiązujące normy i przepisy

- stosowania.
- PN-92/B-01706 Instalacje wodociągowe. Wymagania w projektowaniu.
- PN-81/B-10700.00 Instalacje wewnętrzne wodociągowe i kanalizacyjne. Wymagania i badania przy odbiorze. Wspólne wymagania i badania.
- PN-81/B-10700.02 Instalacje wewnętrzne wodociągowe i kanalizacyjne. Wymagania i badania przy odbiorze. Przewody wody zimnej, ciepłej z rur stalowych cynkowych.
- PN-81/B-10700.04 Instalacje wewnętrzne wodociągowe i kanalizacyjne. Wymagania i badania przy odbiorze. Przewody wody zimnej, ciepłej z rur stalowych cynkowych.
- PN-H-74200:1998 Rury stalowe ze szwem gwintowane.

2. Zakres opracowania

Projekt obejmuje wbudowanie:

- instalację hydrantową

dla inwestycji pn.: Dostosowanie budynku Zespół Placówek Oświatowych dla zespołu przedszkolnego. Roboty budowlane dostosowania budynku w zakresie wymaganych prac budowlanych / ogólnobudowlanych, p.pożarowych /Zespół Placówek Oświatowych w Rabie Niżnej, im. Wojciecha Rypla.Raba Niżna 162, 34-730 Mszana Dolna Szkoła

„ IX „, Obręb 0008 Raba Niżna, [120709_2] Mszana Dolna, gmina Mszana Dolna
działki ewd. nr 1889/3, 1889/2, 1889/1 [120709_2.008. 1889/3, 1889/2, 1889/1

Budynek podzielono na następujące strefy funkcjonalno-użytkowe :

P - zlokalizowane na poziomie parteru, części budynku z wielokondygnacyjnego z piętrem oraz piwnicami w części budynku oraz poddaszem nad częścią Sali gimnastycznej.

1. Rozwiązania projektowe

1.1 Instalacja hydrantowa

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719) w istniejącym budynku projektuje się instalację / wymianę szafek z zestawem hydrantowym jako zabezpieczenie przeciwpożarowe.

Źródłem wody dla instalacji hydrantowej jest przyłącz wodociągowy zlokalizowany w budynku objętym opracowaniem. Instalacja wyposażona będzie w 4 hydrantów wewnętrznych DN25 (po 2szt. na każdej kondygnacji).

.Należy zapewnić okresowe płukanie instalacji.

Hydranty wykonane zostaną w szafkach podtynkowych oraz natynkowych o wymiarach (szer. x wys. x gł.) 0,78x0,78x0,18m i wyposażone w wąż półsztywny o długości $L=30,0m$ (zasięg 33,0m). Szafkę hydrantową natynkową zamontować należy tak, aby jej spód znajdował się na wysokości ok. $H=0,65m$ nad posadzką. Zawory odcinające hydrantów 25 powinny być umieszczone na wysokości $1,35 \pm 0,1m$ od poziomu podłogi. Rozmieszczenie hydrantów oraz średnice rurociągów zasilających pokazano na załączonych rysunkach. Zasięg hydrantów obejmował będzie całą powierzchnię chronionej strefy pożarowej.

Na przewodzie istniejącej instalacji socjalno-bytowej należy zamontować zawór pierwszeństwa. W przypadku wykrycia spadku ciśnienia na instalacji hydrantowej, zawór pierwszeństwa natychmiast odcina wodę na instalacji socjalno-bytowej, zasilanie ma tylko instalacja hydrantowa.

Obliczenie wymaganego ciśnienia w instalacji hydrantowej dokonano w oparciu o program Instal-San.

Zgodnie z wymaganiami polskiej normy PN-B-02865:1997 „Ochrona przeciwpożarowa budynków- Przeciwpożarowe zaopatrzenie wodne – Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa” ciśnienie na zaworze hydrantowym położonym w najniekorzystniejszym punkcie nie może być mniejsze niż 0,2 MPa. – bez zmian

Z przeprowadzonych obliczeń wynika, że minimalne ciśnienie jakie należy zapewnić to 0,42[MPa]. Ciśnienie na sieci jest wystarczające.

2. Wymiarowanie przewodów wody zimnej

Źródłem wody dla instalacji hydrantowej jest istniejący przyłącz wodociągowy do budynku objętym opracowaniem. Instalacja wyposażona w 4 hydranty wewnętrznych DN25- z węzłem płasko-składanym które zostaną wymienione na typowe szafki dla hydrantów DN25 oraz uzupełnienie o jeden hydrant dla strefy / żłobka / na poziomie parteru-korytarz.

W celu zapewnienia ruchu wody w rurociągu przeciwpożarowym zaprojektowano przewód cyrkulacyjny DN 15 stal podłączony do zlewu zlokalizowanej w pomieszczeniu nr 0.08 na poziomie parteru budynku objętego opracowaniem. Należy zapewnić okresowe płukanie instalacji.

- maksymalny przepływ – czynne jednocześnie 2 zawory hydrantowe
- ilość wody dla celów przeciwpożarowych nie ulega zmianie – 5 dm³/s
- minimalne ciśnienie na wylocie 0,1 MPa

Hydranty wykonane zostaną w szafkach podtynkowych oraz natynkowych o wymiarach (szer. x wys. x gł.) 0,52x0,39x0,24m i wyposażone w wąż o długości L=30,0m (zasięg 35,0m). Szafkę hydrantową natynkową zamontować należy tak, aby jej spód znajdował się na wysokości ok. H=0,65m nad posadzką. Zawory odcinające hydrantów 25 powinny być umieszczone na wysokości $1,35 \pm 0,1$ m od poziomu podłogi. Istniejące i projektowane rozmieszczenie hydrantów oraz średnice rurociągów zasilających pokazano na załączonych rysunkach. Zasięg hydrantów obejmował będzie całą powierzchnię chronionej strefy pożarowej.

Na przewodzie istniejącej instalacji socjalno-bytowej należy zamontować zawór pierwszeństwa.

W przypadku wykrycia spadku ciśnienia na instalacji hydrantowej, zawór pierwszeństwa natychmiast odcina wodę na instalacji socjalno-bytowej, zasilanie ma tylko instalacja hydrantowa.

Obliczenie wymaganego ciśnienia w instalacji hydrantowej dokonano w oparciu o program Instal-San.

Zgodnie z wymaganiami polskiej normy PN-B-02865:1997 „Ochrona przeciwpożarowa budynków- Przeciwpożarowe zaopatrzenie wodne – Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa” ciśnienie na zaworze hydrantowym położonym w najniekorzystniejszym punkcie nie może być mniejsze niż 0,1 MPa. – bez zmian

Z przeprowadzonych obliczeń wynika, że minimalne ciśnienie jakie należy zapewnić to 0,42[MPa]. Ciśnienie na sieci jest wystarczające.

3.2. Wymiarowanie przewodów – obliczenia

Prawidłowo zaprojektowania i wykonania instalacja hydrantowa, wymaga - wykonania m.in. dokładnych obliczeń hydraulicznych instalacji, szczególnie dla hydrantów umieszczonych w najbardziej niekorzystnym i najkorzystniejszym miejscu obiektu. Można wzorować się na zasadach obliczania instalacji urządzeń tryskaczowych, stosując do obliczeń strat ciśnienia w przewodach rurowych wzór Hazena-Williamsa: Znając stałą K hydrantu (najlepiej rzeczywistą podaną w karcie katalogowej) i wymaganą minimalną wydajność hydrantu (2,5 dm³/s w najbardziej niekorzystnym miejscu umieszczenia hydrantu w budynku), możemy obliczyć minimalne ciśnienie zasilania, jakie powinno być zapewnione na zaworze odcinającym. Niektórzy producenci podają na tabliczce znamionowej hydrantu minimalne ciśnienie zasilania warunkujące osiągnięcie wymaganej przepisami wydajności poboru wody z uwzględnieniem średnicy dyszy prądownicy i jeśli są to prawidłowo podane informacje, ułatwiają one poprawne wykonanie projektu, a później budowę instalacji.

Wykonawca w oparciu o dane podawane przez producenta na tabliczce znamionowej ma możliwość sprawdzenia, czy doprowadzona do budynku sieć wodociągowa zapewni właściwe parametry zasilania wodnego.

3.2. Wymiarowanie przewodów wody zimnej

Wymiarowania przewodu wodociągowego dokonano metodą przepływu obliczeniowego wg PN-92/B1706. Ze względu na charakter projektowanego budynku oraz przy założeniu, iż $\sum q_n \leq 20 \text{ dm}^3/\text{s}$ oraz dla armatury o $q_n \geq 0,5 \text{ dm}^3/\text{s}$, przepływ q określono wg wzoru:

$$q = 0,698(\sum q_n)^{0,5} - 0,12 \quad [\text{dm}^3/\text{s}]$$

Normatywny wypływ z punktów czerpalnych:

Przybory sanitarne	Ilość [szt.]	q_n	$\sum q_n$
- hydrant dn 25	5	0,1	0,50
			$\sum q_n = 4,71$

Przepływ obliczeniowy przyborów z punktów czerpalnych:

$$q = 0,698(\sum q_n)^{0,5} - 0,12 = 0,698*(4,71)^{0,5} - 0,12 = 1,39[\text{dm}^3/\text{s}] = 0,05 [\text{m}^3/\text{h}]$$

2 Materiał i armatura

5.1. Wymagania izolacji cieplnej przewodów

- Przewody prowadzone w posadzce, bruździe ściennej, naściennie należy izolować otuliną z pianki polietylenowej ThermaCompact o grubości otuliny wg poniższej tabeli.

- Izolacja cieplna przewodów rozdzielczych i komponentów w instalacjach wody zimnej oraz ciepłej wody użytkowej powinna spełniać wymagania minimalne określone w poniższej tabeli:

Lp	Rodzaj przewodu lub komponentu	Minimalna grubość izolacji cieplnej (materiał 0,035W/(m*K) ¹⁾
1	2	3
1	Średnica wewnętrzna do 22 mm	20mm
2	Średnica wewnętrzna od 22 do 35 mm	30mm
3	Średnica wewnętrzna od 35 do 100 mm	równa średnicy wewnętrznej rury
4	Średnica wewnętrzna ponad 100 mm	100mm
5	Przewody i armatura wg lp. 1-4 przechodząc przez ściany lub stropy, skrzyżowania przewodów	50% wymagań z poz. 1-4
6	Przewody ogrzewań centralnych, przewody wody ciepłej i cyrkulacji instalacji ciepłej wody użytkowej wg lp. 1-4, ułożone w komponentach budowlanych między ogrzewanymi pomieszczeniami różnych użytkowników	50% wymagań z poz. 1-4
7	Przewody wg lp. 6 ułożone w posadzce / ob. EI60/	6 mm

3.4. Przewody instalacji hydrantowej

Instalację wody hydrantowej prowadzoną w podwieszeniu zaprojektowano z rur stalowych ocynkowanych wg PN-74/H-74200 łączonych na gwint. Główny ciąg hydrantowy oraz piony należy izolować otulinami termoizolacyjnymi o grubości wg tabeli podanej w pkt 5.1.

Zgodnie z §23 ww. rozporządzenia, przyjmuje się współczynnik jednoczesności działania

- 2 hydrantów. Minimalna wydajność nominalna hydrantu „25” mierzona na wylocie prądownicy wynosi 1,5 dm³/s przy ciśnieniu min. 0,1 MPa. Zasięg hydrantów obejmował będzie całą powierzchnię chronionego budynku. Instalacja wody hydrantowej wykonana zostanie z rur stalowych ocynkowanych wg PN-74/H-74200 łączonych na gwint. Główny ciąg hydrantowy należy izolować otulinami termoizolacyjnymi o grubości wg tabeli podanej w pkt 3.3.

Zawory odcinające hydrantów 25 powinny być umieszczone na wysokości 1,35 ± 0,1m od poziomu podłogi.

Sprawdzenie wymaganego ciśnienia w instalacji hydrantowej.

Strata ciśnienia hydraulicznego dla przewodu Ø25 stal (1,5 m/s):

L = 62,55 [m]

$$H_g = 5,95 \text{ [m]}$$

$$\Delta p_l = 0,005 \text{ [m]}$$

$$P_{liniowe} = L \cdot \Delta p_l = 62,55 \cdot 0,05 = 0,34$$

$$P_{miejscowe} = P_{liniowe} \cdot 0,3 = 0,10$$

$$P_{min} = P_{liniowe} + P_{miejscowe} + H_g$$

$$P_{min80} = P_{liniowe80} + P_{miejscowe80} + H_{g80} = 0,34 + 0,10 + 5,95 = 6,40 \text{ [mH}_2\text{O]}$$

Strata ciśnienia hydraulicznego dla przewodu Ø65 stal (1,0 m/s):

$$L = 5,98 \text{ [m]}$$

$$H_g = 0,00 \text{ [m]}$$

$$\Delta p_l = 0,0005 \text{ [m]}$$

$$P_{liniowe} = L \cdot \Delta p_l = 5,98 \cdot 0,0005 = 0,003$$

$$P_{miejscowe} = P_{liniowe} \cdot 0,3 = 0,0009$$

Całkowita strata ciśnienia hydraulicznego.

$$P_{minC} = \Sigma P_{min} = 6,40 + 0 - 2,76 + 2,44 = 6,08 \text{ [mH}_2\text{O]}$$

$$P_{wymagane} = 6,08 + 20 = 26,08 \text{ [mH}_2\text{O]}$$

Z przeprowadzonych obliczeń wynika, że na przyłączy wodociągowym wody zimnej przy wejściu do budynku, należy zapewnić minimalne ciśnienie 0,26 [MPa].

W celu zapewnienia ruchu wody w instalacji hydrantowej, instalacja połączona zostanie przewodami cyrkulacyjnymi Ø 15. Przewody cyrkulacyjne należy podpiąć do złączek na węża zlokalizowanych w pomieszczeniach budynku. Zaleca się raz w miesiącu spuszczenie wody z instalacji przeciwpożarowej, w celu wymuszenia cyrkulacji w przewodach przeciwpożarowych. Sposób rozprowadzenia przewodów cyrkulacyjnych przedstawiono w części rysunkowej.

5.4. Przewody instalacji hydrantowej

Instalację wody hydrantowej prowadzoną w podwieszeniu zaprojektowano z rur stalowych ocynkowanych wg PN-74/H-74200 łączonych na gwint. Główny ciąg hydrantowy oraz piony należy izolować otulinami termoizolacyjnymi o grubości wg tabeli podanej w pkt 5.1.

5.5. Szafka z węzłem ..

3. Próba szczelności

6.2 Instalacji wody zimnej

Próbę szczelności należy przeprowadzać zgodnie z wymaganiami zawartymi w warunkach technicznych wykonania i odbioru instalacji wodociągowych i w warunkach technicznych wykonania i odbioru rurociągów z tworzyw sztucznych. Zgodnie z wytycznymi próbę szczelności należy przeprowadzać przed zasłonięciem bruzd lub kanałów, w których są prowadzone przewody badanych instalacji. Wymagane ciśnienie próbne podczas badania szczelności instalacji wynosi: 1,5x najwyższe ciśnienie robocze. Ww. ciśnienie należy dwukrotnie podnosić w okresie 30 minut do pierwotnej wartości. Po dalszych 30 minutach spadek ciśnienia nie może przekroczyć 0,06 MPa. W czasie następnych 120 min. spadek ciśnienia nie może przekroczyć 0,02MPa.

4. Zabezpieczenie ppoż.

Zgodnie z Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (z późniejszymi nowelizacjami), przepusty instalacyjne o średnicach większych niż 0,04m w ścianach i stropach pomieszczenia zamkniętego, dla których wymagana klasa odporności ogniowej jest niższa niż EI 60 lub REI 60, a niebędących elementami oddzielenia przeciwpożarowego, powinny mieć klasę odporności ogniowej ścian i stropów tego pomieszczenia i być zabezpieczone.

5. Uwagi końcowe

- Całość instalacji wykonać zgodnie z warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano – montażowych przez uprawnionych instalatorów, pod nadzorem branżowym,
- W trakcie realizacji robót przestrzegać przepisów bhp i p.poż.,
- Wszystkie materiały i urządzenia muszą mieć dokumenty dopuszczające do stosowania,
- Całość instalacji wykonać zgodnie z PN-81/B-10700.00-04, „Warunkami Technicznymi Wykonania i Odbioru Robót Budowlano – Montażowych – Tom II. Instalacje Sanitarne i Przemysłowe”, przez uprawnionych instalatorów oraz pod nadzorem branżowym.

lub z miejscem dla gaśnicy

Opracował:

mgr inż. Mariusz Ciapała
uprawnienia do projektowania
i kierowania robotami budowlanymi
bez ograniczeń w zakresie sieci
i instalacji sanitarnych
Upr. Nr MA/P/0263/PWQ3/04